

Vervolgcurcus cognitieve gedragstherapie: Behandelinterventies voor jonge kinderen en hun ouders

Programma & literatuur

Onderdeel: Vervolgcurcus 50 uur

**Docenten: Mw. M. Onland-van Nieuwenhuizen (supervisor VGCT)
Mw. C.K. Nuhoff (supervisor VGCT)**

Vervolgcurcus cognitieve gedragstherapie

De Vervolgcurcus cognitieve gedragstherapie sluit aan op de Basiscurcus Cognitieve gedragstherapie en is speciaal ontwikkeld voor psychologen en orthopedagogen die werkzaam zijn met kinderen in de basisschoolleeftijd en hun ouders. Deze curcus kan alleen gevolgd worden wanneer de Basiscurcus is afgerond. De kennis en vaardigheden die zijn opgedaan in de basiscurcus worden verdiept.

Doelstelling

Na afronding van de Vervolgcurcus kunnen de cursisten zelfstandig onder supervisie cognitieve gedragstherapieën uitvoeren bij kinderen in de basisschoolleeftijd.

Inhoud

In de Vervolgcurcus leren de cursisten om effectieve cognitieve gedragstherapeutische interventies toe te passen bij diverse stoornissen en complexe problematiek. De nadruk ligt op de behandeling van kinderen in de basisschool leeftijd en hun ouders.

De curcus start met het opfrissen en herhalen van het gedragstherapeutische proces en de gedragstherapeutische analyses. Het gedragstherapeutische proces zal als een rode draad door de curcus lopen. De onderwerpen van de curcus sluiten aan bij de ontwikkelingsfasen van kinderen in de basisschoolleeftijd. Klachten en problemen bij deze doelgroep kunnen niet los gezien kunnen worden van hun systemische context. Om die reden besteden we veel aandacht aan de verschillende manieren waarop ouders/verzorgers ingezet kunnen worden bij de gedragstherapeutische behandeling van het kind.

Na de inleiding wordt in de tweede lesdag uitgebreid stil gestaan bij de ontwikkeling van de emotieregulatie van kinderen. Een zwakke emotie regulatie ligt ten grondslag aan diverse stoornissen en (gedrags)klachten. Het zien van emotieregulatie als een ontwikkelingslijn (zoals ook lopen en praten) kan helpen om de klachten te begrijpen. In deze lesdag leren de cursisten interventies toe te passen die de emotieregulatie bevorderen. Dit zijn breed inzetbare interventies die toepasbaar zijn bij kinderen met lichte en meer ernstige problematiek, met en zonder specifieke psychopathologie.

In de bijeenkomsten daarna zullen kindgerichte behandeltechnieken aan bod komen diverse internaliserende en externaliserende gedragsproblemen. In het laatste deel van de curcus staat de mediatietherapie centraal. De cursisten leren dan om de gedrags- en emotionele problemen van kinderen aan te pakken door inzet van de context van het kind, bijvoorbeeld door ouders, verzorgers of leerkrachten in te zetten als co-therapeut. Specifiek komt aan bod, de behandeling van schoolweigering, (faal)angsten, gedragsproblemen.

De cursusonderdelen zijn praktijkgericht, er wordt veel gewerkt met rollenspelen en oefeningen. De cursisten leren om zowel de technieken (vaardigheden) te kunnen toepassen alsook een goede therapeutische attitude, interactie en relatie te kunnen hanteren. Er wordt van de cursisten verwacht dat zij opdrachten kunnen uitvoeren in hun klinische praktijk en daarover kunnen rapporteren (casuïstiek inbreng) tijdens de cursusbijeenkomsten.

De cursisten maken kennis met actuele protocollen, maar leren vooral kritisch en creatief met protocollen om te gaan, zodat de cliënt met zijn systeem en eigen cultuur centraal staat en uitgangpunt is voor de keuzen die worden gemaakt in het gedragstherapeutisch proces.

Werkwijze

De cursisten bereiden de cursusbijeenkomsten voor door:

- Het bestuderen van de literatuur
- Het maken van huiswerkopdrachten
- Het stapsgewijs uitwerken van een casus, waarbij het gedragstherapeutische proces gevolgd wordt

De cursusbijeenkomsten omvatten:

- Het voor- en nabespreken van de huiswerkopdrachten
- Bespreking van de literatuur
- Vanaf de vierde bijeenkomst zullen de cursisten in groepjes een casus presenteren. Dit betreft een casus die zij krijgen van de docent. Van deze casus maken zij een cognitieve casusconceptualisatie en schrijven zij een behandelplan. Tevens demonstreren zij middels een rollenspel enkele interventies uit het behandelplan. Dit mag vooraf worden opgenomen en als beeldmateriaal getoond worden in de les. Er zijn vier groepjes van drie tot vier cursisten. Ieder groepje krijgt een andere casus.
- Uitleg van de theorie door de docent, veelal visueel ondersteund (video / DVD)
- Veel praktische oefeningen met betrekking tot de verschillende onderdelen van het gedragstherapeutische proces. Hierbij wordt gebruik gemaakt van demonstraties en rollenspelen. Er wordt geoefend aan de hand van concreet praktijkmateriaal van de cursisten.

Aan te schaffen literatuur

- K. Korrelboom en E. ten broeke (2014). Geïntegreerde cognitieve gedragstherapie. Handboek voor theorie en praktijk
- Prins, Bosch en Braet (2018). Methoden en technieken van gedragstherapie bij kinderen en jeugdigen, derde en herziene druk
- J.M. Cladder, M.W.D. Nijhoff-Huijsse, G.A.L.A. Mulder (2019). Cognitieve gedragstherapie met kinderen en jeugdigen- oplossingsgericht, protocollair en specialistisch- 8^e editie 1e druk oktober 2019 ISBN 9789043036757
- Nienhuis, B. (2012). *Schoolangst en schoolweigering bij kinderen*. Uit de serie: Kinderpsychologie in Praktijk.
- M.A. Southam-Gerow (2014). Emotieregulatie bij kinderen en adolescenten.
- Braet, C. & Bögels, S. (2020). Protocollaire behandelingen voor kinderen en adolescenten met psychische klachten. Deel 2. ISBN: 9789024408900

Toetsing

- Presentie: de cursisten dienen minimaal 90% van de bijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij afwezigheid krijgt de cursist een vervangende opdracht. Dit betekent dat maximaal 10% van de contacttijd verzuimd mag zijn. In dat geval kan worden volstaan met het inhalen van de voor de verzuimde uren opgegeven huiswerkopdrachten.
Wanneer meer dan 10% van de contacttijd, maar minder dan 20% van de contacttijd is verzuimd moeten bovendien extra opdrachten worden uitgevoerd ter compensatie van de gemiste uren. Als er meer dan 20% is verzuimd, kan de cursus niet meetellen voor het lidmaatschap van de VGCT.
- Kennis en vaardigheid worden getoetst. Tijdens de cursus krijgen de cursisten opdrachten mee om theoretische vraagstukken te behandelen vanuit de klinische werkzaamheden. Zij worden tevens beoordeeld (zelfbeoordeling, feedback van medecursisten en docent) op hun inbreng in subgroepen en in de plenaire cursusonderdelen.

- Presentatie van een casus in subgroepen waarbij het gedragstherapeutisch proces getoond wordt. Dit presentatie dient de volgende onderdelen te omvatten: een holistische theorie relevante analyses, een behandelplan met voorgestelde behandelinterventies, een voorstel voor de metingen en registraties. De cursisten illustreren de behandelinterventies middels een korte demonstratie van ten minste twee verschillende interventies.
- Deze presentatie wordt ingeleverd in de vorm van een verslag. Daarin staat beschreven de analyses, weergave van de metingen en registraties, de HT, de doelen, de interventies. Dit verslag wordt beoordeeld door de docent.
- De theoretische kennis van de cursisten zal getoetst worden door middel van een schriftelijke toets die zij tijdens de laatste cursusdag zullen maken.

Erkenning

Accreditatie bij de VGCT aangevraagd

Bijeen- Komst	Onderwerp
1	Het gedragstherapeutisch proces, opfrissen analyses en cognitieve casusconceptualisatie
2	Emotieregulatie
3	Faalangst en schoolweigering
4	Speltechnieken in CGT
5	mediatietherapie
6	Mediatietherapie slaapproblemen/ zindelijkheidsproblemen
7	Mediatietherapie bij ADHD en ASS
8	Mediatietherapie bij gedragsproblemen

Bijeenkomst 1 : Het gedragstherapeutisch proces, opfrissen analyses en cognitieve casusconceptualisatie

Docent : M. Onland- van Nieuwenhuizen en C. Nuhoff

Vorbereiding voor deze bijeenkomst:

- Lezen literatuur
- Casus meenemen van eigen cliënt in de basisschool leeftijd

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Inleiding in de Vervolgcurcus
- De fasen van het cognitief-gedragstherapeutisch proces
- Overzicht van een complete behandeling waarin het cognitief-gedragstherapeutisch proces stap voor stap geïllustreerd wordt
- Opfrissen en oefenen van FaBa's
- Cognitieve casusconceptualisatie

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst kunt u:

1. De verschillende fasen binnen het cognitief-gedragstherapeutisch proces in chronologische volgorde herkennen en toepassen
2. Verklarende functionele diagnostiek toepassen op meegebrachte casus (HT, FA en BA opstellen)
3. Meerdere aangrijpingspunten voor interventies benoemen aan de hand van een gepresenteerde casus

Een cognitieve casusconceptualisatie opstellen

Activiteit	Werkvorm
Kennismaking cursisten en voorstellen docenten.	Kennismaking aan de hand van competenties en leerdoelen
Inleiding Vervolgcurcus: Doelen bespreken van de cursus. Afspraken maken over inbreng casuïstiek, toetsing, evaluatie en huiswerkopdrachten.	Presentatie door docent, gelegenheid tot stellen van vragen
Presentatie casus. De eerste fasen: gedragstherapeutische diagnostiek	Cursisten bekijken de DVD, waarbij zij tussentijds vragen (opdrachten) over de casus beantwoorden
Theepauze	
Oefening 1: opstellen van een FA, BA en een HT	Individuele verwerkingsopdracht
Plenaire bespreking oefening 1	Plenaire nabespreking
Opstellen Cognitieve casusconceptualisatie	PP presentatie door de docent, aansluitend
Oefening 2: opstellen CCC	De cursisten oefenen het opstellen van een CCC aan de hand van hun eigen casus
Lunchpauze	
Oefening 2: opstellen CCC	De cursisten oefenen het opstellen van

	een CCC aan de hand van hun eigen casus
Presentatie casus. Fasen 4 en 5 van het gedragstherapeutisch proces: interventies	Cursisten bekijken de DVD, waarbij zij tussentijds vragen (opdrachten) over de casus beantwoorden
Oefening 3: opstellen van een behandelplan en passende interventies waarbij zowel operante als ook klassieke interventies worden toegepast	Verwerkingsopdracht in kleine groepjes
Theepauze	
Nabespreking oefening 3, groepjes presenteren hun BHP en lichten keuze voor de interventies toe	Plenaire bespreking
Demonstratie motivering en uitleggen behandelrationale aan kind en ouders	Demonstratie door de docent gevolgd door rollenspel van cursisten die hun BHP bespreken met kind en ouders
Introductie van casussen voor de eindopdracht	Cursisten krijgen per groepje een casus beschrijving waarover zij een CCC gaan maken en de presentatie zullen houden
Afsluiting + uitleg praktijkopdracht	Presentatie door de docent

Bijeenkomst 2 : Emotieregulatie
Docent : C. Nuhoff

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen deze bijeenkomst aan bod:

- Ontwikkeling van emotieregulatie bij kinderen
- Kenmerken van regulatiestoornissen
- Analysen maken van de emotionele uitbarstingen
- Preventieve technieken
- Specifieke emotieregulatie technieken
- Actuele protocollen en methodieken voor emotieregulatie

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Weet u hoe het normale verloop is van emotieregulatie bij kinderen
2. Kunt u emotionele uitingen onderscheiden van regulatiestoornissen
3. Kent u technieken waarmee u op speelse wijze samen met het kind analysen kan maken over de situaties waarin het kind een emotionele uitbarsting kreeg
4. Kent preventieve interventies gebaseerd op CGT technieken die toegepast kunnen worden bij emotieregulatiestoornissen en kunt u deze ook toepassen
5. Kunt indiceren wanneer specifieke technieken ingezet dienen te worden en kunt u deze ook toepassen.
6. Weet u hoe u de ouders kunt betrekken bij de behandeling van kinderen met emotieregulatiestoornissen en kunt u eventuele mediatietherapie afstemmen op de individuele therapie.

Activiteit	Werkvorm
Bespreking huiswerkopdrachten	Plenaire bespreking
Emotieregulatie bij kinderen, emotiecompetentie	PP presentatie door docent
Theepauze	
Oefening 1: functionele analysen maken op speelse wijze over emotionele uitbarstingen met ouders en kinderen	Demonstratie door docent, daarna oefening dmv rollenspel in subgroepjes
Nabespreking oefening 1	Plenaire presentatie van de analysen
Lunch	
Preventieve technieken voor emotieregulatie	PP presentatie door docent en filmmateriaal
Specifieke technieken voor emotieregulatie	Korte demonstratie door docent en oefening in subgroepen a.d.h.v. eigen casuïstiek
Theepauze	
Casus Mediatetherapie bij kind met emotieregulatie problemen	Plenair rollenspel waarbij cursisten leren om middels mediatietechnieken en operante interventies ouders/verzorgers in te zetten als co-therapeut bij de behandeling van het kind
Casusgroepjes gaan verder met hun casus	Cursisten krijgen per groepje een casus beschrijving waarover zij een CCC gaan maken en de presentatie zullen houden

Bijeenkomst 3 : schoolgerelateerde problematiek (schoolweigering en faalangst)
Docent : C. Nuhoff

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen deze bijeenkomst aan bod:

- Faalangst bij kinderen en adolescenten
- Schoolweigering bij kinderen de adolescenten
- Een multi-disciplinaire behandeling voor schoolfobie en schoolweigering

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Weet u wat de oorzaken en gevolgen zijn van faalangst
2. Weet u wat de oorzaken en gevolgen kunnen zijn van schoolweigering
3. Kunt u middels een stappenplan faalangst behandelen waarbij u gebruik maakt van verschillende cognitieve technieken.
4. Bent u bekend met het cognitief gedragstherapeutische behandelplan voor de schoolfobie.

Activiteit	Werkvorm
Bespreking huiswerk voorgaande sessie	Presentatie door een cursist (laten zien van de beeldopname)
Presentatie faalangst bij kinderen en jongeren	Powerpoint presentatie docent
Theepauze	
Oefening cognitieve interventies bij faalangst die op school toepasbaar zijn	Demonstratie door docent, daarna vervolg oefening in tweetallen
Lunchpauze	
Presentatie schoolweigering en schoolfobie	PP presentatie door docent
Casuïstiek schoolweigering	DVD bekijken. Oefening in subgroepen: analyseren opstellen, aangrijpingspunt voor de behandeling kiezen
Theepauze	
Plenair rollenspel behandeling van schoolfobie middels multi-disciplinaire aanpak	Rollenspel Plenair
Casusgroepjes gaan verder met hun casus	Cursisten krijgen per groepje een casus beschrijving waarover zij een CCC gaan maken en de presentatie zullen houden
Afsluiting + uitleg praktijkopdracht	Plenaire bespreking

Bijeenkomst 4: Speltechnieken en creatieve interventies binnen CGT

Docent: C. Nuhoff

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Cognitieve gedragstherapie waarbij gebruik wordt gemaakt van spel
- Toepassingsgebieden, indicaties
- Speltechnieken
- Regels en grenzen in speltherapie
- Toetsing: groepje 1 presenteert de casus

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Kunt u gebruik maken van spel als indirecte en directe werkwijze
2. Kunt u een spelsessie structureren waarbij u regels en grenzen hanteert passend bij de ontwikkelingsfase van het kind
3. Kent u verschillende speltechnieken bij de verschillende ontwikkelingsfasen
4. Kunt u spel toepassen als exposure techniek
5. Kunt u spel toepassen als operante techniek
6. Weet u hoe u spel kunt inzetten om cognities en schema's te veranderen
7. Bent u zich bewust van uw eigen spelmogelijkheden en valkuilen (houding, basisstrategieën, actief versus afwachtend, normerend, etc)

Activiteit	Werkvorm
Groepje 1: cursisten presenteren hun casus als eindopdracht	Presentatie door groepje cursisten, zie beschrijving toetsing
DVD Speltherapie	DVD over speltherapie + kijkopdracht voor de cursisten: welke interventies gebaseerd op klassieke conditionering en welke gebaseerd op operante conditionering herken je?
Theepauze	
Het spel van de gedragstherapeut, ervaringen met spel in gedragstherapie, eigen mogelijkheden en valkuilen	Plenaire discussie aan de hand van opdracht 1
De spelkamer als therapeutische ruimte: inrichting, setting, regels en grenzen	PP presentatie door docent
Oefening a.d.h.v. casus David: Behandelplan opstellen waarbij gebruik wordt gemaakt van speltherapie. Interventies en spelvormen concreet benoemen	Oefening in tweetallen
lunchpauze	
Nabespreking opdracht behandelplan, tweetallen presenteren de door hen gekozen interventies en spelvormen	Presentatie door cursisten

Oefening a.d.h.v. casus David: De structuur van de spelsessie	Rollenspel in tweetallen: uitleg aan David en zijn ouders over de structuur en de afspraken rondom de speltherapie
Theepauze	
Spel in klassieke en operante conditionering	PP presentatie door docent
Oefening spelvormen	Demonstratie door docent en cursisten en DVD illustratie
Spel om cognities en schema's te veranderen	PP presentatie door docent

Bijeenkomst 5. Mediatetherapie

Docent: M. Onland- van Nieuwenhuizen

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Oudercompetentie
- Ouderbegeleiding
- Mediatetherapie als gedragstherapeutische techniek binnen de CGT
- Operante technieken

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Bent u bekend met de verschillende competenties waar een ouder aan moet kunnen voldoen
2. Bent u bekend met het verschil tussen ouderbegeleiding en mediatetherapie binnen de CGT
3. Kunt u een inschatting maken van de geschiktheid van mediators
4. Kunt u uitleg geven aan mediators wat mediatetherapie inhoudt.
5. Kunt u aan mediators uitleg geven van enkele veel voorkomende operante technieken binnen de mediatetherapie (time-out, token-economy systeem) en hen motiveren om dit thuis uit te voeren.

Activiteit	Werkvorm
Bespreking huiswerkopdrachten (reflectieverslag speltherapie)	In subgroepen en plenaire nabespreking
Oudercompetentie en hoe zet je ouders in binnen de CGT behandeling van een kind en inschatten geschiktheid mediators	PP presentatie door docent
Theepauze	
Rollenspel oefenen gesprek met trainingsacteur en in subgroepen met meegebrachte casuïstiek. Inschatten geschiktheid mediator, uitleg over mediatetherapie.	Demonstratie door docent, daarna oefening dmv rollenspel in subgroepjes
Nabespreking rollenspel	Plenair
Pauze	
Operante technieken	PP presentatie door docent en filmmateriaal
Rollenspel oefenen gesprek met trainingsacteur en in subgroepen meegebrachte casuïstiek. Inzetten en oefenen met mediators van operante technieken	Korte demonstratie door docent en oefening in subgroepen a.d.h.v. eigen casuïstiek
Mediatetherapie voorbeeld: DVD ze vinden mij druk. Bekijken en nabespreken Voor- en nadelen van mediatetherapie	plenair

Theepauze	
Presentatie van een casus door subgroep: presentatie dient de volgende onderdelen te omvatten: een holistische theorie relevante analyses, een behandelplan met voorgestelde behandelinterventies, een voorstel voor de metingen en registraties. De cursisten illustreert de behandelinterventies middels een korte demonstratie van ten minste twee verschillende interventies.	Van tevoren afgesproken subgroep geeft presentatie in de vorm van filmmateriaal of live demonstratie.
Afsluiting + huiswerkbespreken	Plenaire bespreking

Bijeenkomst 6. Mediatetherapie bij slaap- en zindelijkheidsstoornissen bij jonge kinderen

Docent: M. Onland- van Nieuwenhuizen

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Slaapstoornissen bij jonge kinderen
- Mediatetherapie bij slaapstoornissen
- Zindelijkheidsstoornissen bij jonge kinderen Enuresis en Encopresis
- Mediatetherapie bij zindelijkheidsstoornissen

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Bent u bekend met slaapstoornissen bij jonge kinderen
2. Bent u bekend met mediatetherapie uitgevoerd bij slaapstoornissen bij jonge kinderen
3. Bent u in staat om valkuilen van mediatetherapie bij slaapstoornissen te herkennen
4. Bent u bekend met zindelijkheidsstoornissen bij jonge kinderen
5. Bent u bekend met mediatetherapie als gedragstherapeutische interventie bij de behandeling van zindelijkheidsstoornissen
6. Bent u in staat om valkuilen van mediatetherapie bij zindelijkheidsstoornissen te herkennen

Activiteit	Werkvorm
Slaapstoornissen bij jonge kinderen	Pp presentatie door docent
Rollenspel ouders met een jong kind met ernstige slaapproblemen. Inschatten geschiktheid mediator, intake en behandelplan afspreken (inzet van trainingsacteur)	Demonstratie door docent en oefenen door cursisten
Oefening: behandelplan maken voor casus waarmee geoefend is.	subgroepen
Theepauze	
Voorstel behandelplan in rollenspel teruggeven aan ouder van kind met slaapprobleem (trainingsacteur)	In subgroepen
Terugkoppeling rollenspel	plenair
Pauze	
Zindelijkheidsstoornissen enuresis en encopresis	PP presentatie door docent
Maken behandelplan en inventariseren van problemen bij behandeling door subgroepen met meegebrachte casuïstiek door docent	subgroepen
Theepauze	
Voorbereiding verslag/presentatie van een	In subgroepen

casus door subgroepen.	
Afsluiting + huiswerkbespreken	Plenaire bespreking

Bijeenkomst 7: Mediatetherapie bij ADHD en ASS.

Docent: M. Onland- van Nieuwenhuizen

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- ADHD en ASS
- Het behandelprogramma Aandachtsdeficiëntie-/hyperactiviteitsstoornis en gedragsproblemen – Behavior Parent training Groningen: een protocollaire oudertraining
- Het behandelprogramma Autismespectrum stoornis en gedragsproblemen – Behavior Parent training Groningen: een protocollaire oudertraining
- Literatuurtoets

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Bent u in staat om kind-factoren te onderscheiden van gedragingen passend bij ADHD en ASS als gevolg van omgevingsfactoren
2. Bent u in staat om zowel van het kind als de ouders van kinderen met ADHD of ASS functie- en betekenisanalyse te maken van het gedrag
3. Bent u in staat om aan ouders deze functie- en betekenisanalyses terug te geven
4. Bent u bekend met de behandelprogramma's Behavior Parent training Groningen specifiek voor ADHD of voor ASS in combinatie met gedragproblemen

Activiteit	Werkvorm
Bespreking huiswerkopdracht: intake en HT van een jong kind met ADHD/ASS Bespreking van keuze van probleemgedrag	In subgroepen en plenaire nabespreking
Oefening: maken van functieanalyse en betekenisanalyse van gekozen probleemgedrag (ouders en/of kind)	Individuele opdracht voor cursisten nav meegebrachte casus
Theepauze	
Rollenspel: teruggave van functie en betekenisanalyse aan ouders van jong kind met ADHD/ASS (nav vorige opdracht)	Rollenspel in subgroepen van 2 a 3 cursisten
Maken behandelplan voor casus (operante technieken) (nav vorige opdracht)	Individuele opdracht voor cursisten nav meegebrachte casus
Pauze	
Bespreking behandelprotocollen: Behavior Parent training Groningen ADHD en ASS	Pp presentatie door docent en oefening voor cursisten uit de twee protocollen
Theepauze	
Presentatie van een casus door subgroep: presentatie dient de volgende onderdelen te	Van tevoren afgesproken subgroep geeft presentatie in de vorm van filmmateriaal of

<p>omvatten: een holistische theorie relevante analyses, een behandelplan met voorgestelde behandelinterventies, een voorstel voor de metingen en registraties. De cursisten illustreert de behandelinterventies middels een korte demonstratie van ten minste twee verschillende interventies.</p>	<p>live demonstratie.</p>
<p>Afsluiting en huiswerkbespreking</p>	<p>Plenaire bespreking</p>

Bijeenkomst 8: Mediatetherapie bij gedragsproblemen.

Docent: M. Onland- van Nieuwenhuizen

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Gedragsproblemen bij jonge kinderen: stoornis of gevolg van andere zaken.
- Behandelprogramma Boos.... De Baas?
- Literatuurtoets

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

5. Bent u in staat om kind-factoren te onderscheiden van gedragingen als gevolg van omgevingsfactoren
6. Bent u in staat om zowel van het kind als de ouders van kinderen met gedragsproblemen een functie- en betekenisanalyse te maken van het gedrag
7. Bent u in staat om aan ouders deze functie- en betekenisanalyses terug te geven
8. Bent u bekend met het behandelprogramma: Boos.... De Baas?
- 9.

Activiteit	Werkvorm
Bespreking huiswerkopdracht: intake en HT van een jong kind met gedragsproblemen. Bespreking van keuze van probleemgedrag	In subgroepen en plenaire nabespreking
Oefening: maken van functieanalyse en betekenisanalyse van gekozen probleemgedrag (ouders en/of kind)	Individuele opdracht voor cursisten nav meegebrachte casus
Theepauze	
Rollenspel: teruggave van functie en betekenisanalyse aan ouders van jong kind met gedragsproblemen (nav vorige opdracht)	Rollenspel in subgroepen van 2 a 3 cursisten
Maken behandelplan voor casus (operante technieken) (nav vorige opdracht)	Individuele opdracht voor cursisten nav meegebrachte casus
Teruggave behandelplan aan mediator van casus (nav vorige opdracht)	Rollenspel in subgroepen van 2 a 3 cursisten
Pauze	
Literatuurtoets	Alle deelnemers
Bespreking behandelprotocollen: Behavior Parent training Groningen en Boos.... De Baas?	Pp presentatie door docent en oefening voor cursisten uit de twee protocollen
Theepauze	
Presentatie van een casus door subgroep: presentatie dient de volgende	Van tevoren afgesproken subgroep geeft presentatie in de vorm van filmmateriaal of live

onderdelen te omvatten: een holistische theorie relevante analyses, een behandelplan met voorgestelde behandelinterventies, een voorstel voor de metingen en registraties. De cursisten illustreert de behandelinterventies middels een korte demonstratie van ten minste twee verschillende interventies.	demonstratie.
Afsluiting van de cursus, evaluatie en afspraken maken over het inleveren van de casusverslagen.	Plenaire bespreking